

Smittskydd & Vårdhygien

I DALARNA

Anders Lindblom, smittskyddsläkare	023-49 23 26
Bodil Petersén, smittskyddssköterska	023-49 07 84
Marianne Janson, hygiensjuksköterska	023-49 02 75
Annica Blomkvist, hygiensjuksköterska	023-49 03 22
Pia Haqwinzon, vik assistent	023-49 07 85
Astrid Danielsson, bitr smittskyddsläkare	023-49 28 62
Fax	023-49 07 72
E-post	smittskydd.dalarna@ltdalarna.se
Hemsida	www.ltdalarna.se/smittskydd

Nr 2/2007

Nu är snart hösten här och med den brukar influensan komma. Detta idiom har dock inte gällt de senaste åren då vi haft flest insjuknade i influensa under senvintern. För närvarande är länet inte drabbat av några epidemier. Vi har dock under sommaren drabbats av salmonellautbrott som beskrivs på annan plats i denna skrift.

Ingen kan väl ha undgått den ökning av klamydia vi haft i länet. Mycket beroende av att de test vi tidigare haft inte fångat den muterade formen av klamydia, som på så vis kunnat spridas "fritt". Under 2007 fram till 5 september har vi haft 1800 anmälningar mot 908 under hela 2006. Förhoppningsvis kommer ökningen under resten av året inte vara lika uttalad men åtgärder bör insättas för att minska antalet fall.

De senaste 15 månaderna har tre svenska turister insjuknat i schistosomiasis (snäckfeber) som badat i Mekongfloden i Laos. Snäckfeber orsakas av en fludremask vilken lever som larv i sötvattensnäckor. Larverna kan penetrera huden och på så vis smitta människa. Akut sjukdom (Katayamafeber) kan ge diarré, feber, buksmärta, trötthet, muskelvärk, hosta och lever-, mjält förstoring.

Smittskyddsinstitutet har meddelat att det under början av året noterats ett ökat antal allvarliga invasiva infektioner med β -hemolyserande streptokocker grupp A. Nästan hälften av fallen tillhörde T-typ 1. I Dalarna har vi för få fall för att redan nu kunna dra någon slutsats om vi har en ökning även här.

Europeiska smittskyddsinstitutet har meddelat om Chikungunyavirusutbrott i Italien. Utbrottet har drabbat två små orter på adriatiska kusten som heter Castiglioni di Cerva och Castiglione di Ravenna och härrör från en resenär som vistats i Indien. Chikungunya är en vektorburen infektion och sprids via myggor. Symtomen har varit hög feber, huvudvärk, muskelvärk, ledbesvär, utslag och ibland mag- tarmsymtom.

Influensavaccin

Inför årets influensasäsong har nationell upphandling gjorts av influensavaccin. Fördelen är att vi är garanterade vaccin för att täcka det förväntade behovet i Dalarna. Tidigare år har det rått brist på vaccin och det har distribuerats sent. I år skall vi slippa det. Vaccintillverkaren har meddelat att vaccinet skall finnas tillgängligt under vecka 37. Den nationella starten för årets influensavaccination är **måndag den 8:e oktober**. Vaccinet som är upphandlat är Influxac tillverkat av Solvay Pharma. Vaccinet distribueras av SBL vaccin och kan beställas på telefon **08-735 12 50**. Priset är 35:30 per dos. De stammar som ingår i årets vaccin är

- A/ Solomon Islands/2006 (H1N1)
- A/ Wisconsin/2005 (H3N2)
- B/ Malaysia/2004

Detta betyder att endast en komponent är utbytt från förra årets vaccin.

Den nationella starten för årets influensavaccination är **måndag den 8:e oktober**. Liksom tidigare är vaccinationen kostnadsfri för personer som är 65 år eller äldre eller bedöms tillhöra en riskgrupp.

ESBL

De senaste åren har en grupp av resistenta bakterier ökat i Dalarna. ESBL står för Extended Spectrum BetaLactamase och är gramnegativa bakterier resistenta mot penicilliner och cephalosporiner. Vanligast av ESBL-producerande bakterier är E coli och Klebsiella pneumoniae. Dessa bakterier ger främst upphov till urinvägsinfektioner, bukinfektioner, lunginflammation och sepsis.

På Akademiska sjukhuset i Uppsala har man haft problem med Klebsiella pneumoniae som producerar ESBL. Även patienter från Dalarna som vårdats i Uppsala har blivit bärare av bakterien. I Uppsala genomför man utskrivningsodlingar och meddelar mottagande enhet i Dalarna om patienten är bärare av ESBL. Vår uppfattning är att denna rutin hittills fungerat bra. Liknande rutiner gäller för bärare av ESBL som för andra resistenta bakterier.

Vi har även sett en ökning av ESBL-producerande E coli i Dalarna men i detta fall rör det sig framför allt om samhällssmitta och är inte relaterad till sjukvård.

Sammanfattningsvis är det av största vikt att vi alla följer basala hygienrutiner i alla vårdssituationer för att förhindra vårdrelaterade infektioner. Utbrottet i Uppsala har kostat tiotals miljoner koronor. Riktlinjer för hur ESBL bör hanteras i vården kommer inom kort att ligga på smittskyddets hemsida www.ltdalarna.se/smittskydd. En informationsbroschyr riktad till patienter är under utarbetande och kommer att kunna beställas gratis från smittskyddsenheten.

Tuberkulosförebyggande åtgärder inom vården

Socialstyrelsens rekommendationer för tuberkulos utkom i januari 2007,

”Rekommendationer för preventiva insatser mot tuberkulos. Hälsokontroll, smittspårning och vaccination.” Enligt denna skall de som påbörjar studier eller tjänst inom, hälso- och sjukvård, barnomsorg, äldre- och handikappvård, social- och hemtjänst samt kriminalvård lämna en hälsodeklaration.

Rekommendationen att all sjukvårdspersonal skall BCG-vaccineras är borttagen. Detta då sjukvårdspersonal inte löper ökat risk att smittas av tuberkulos jämfört med andra grupper i samhället. Den personal i Landstinget Dalarna som skall vaccineras är personal som arbetar på infektionskliniken, på lungsektionen på Falu lasarett, på patologavdelningen och med bronkoskopi.

Hälsodeklarationen och rekommendationer för Landstinget Dalarna finns på vår hemsida www.ltdalarna.se/smittskydd.

Anders Lindblom
Smittskyddsläkare

Salmonella i Dalarna

Sommaren 2007 har bjudit på ovanligt många fall salmonella i Dalarna, där de drabbade inte ådragit sig smittan på utlandsresa utan smittats inom landet. I mitten av juli insjuknade åtta personer i Avesta med diarréer orsakade av Salmonella typhimurium NST. De flesta hade ingen annan koppling till varandra än att de ätit på samma restaurant. Vilket livsmedel som orsakat salmonellan är oklart. Kontrollodling visade att ingen ur personalen på restauranten var smittad. Av de personer som insjuknat hade några ätit pizza, andra kebab. Miljöinspektörernas provtagning på restauranten visade ingen växt av salmonella. Av naturliga skäl är man ofta sent ute när det gäller provtagning av misstänkta livsmedel.

Inkubationstiden, tiden från att man blir sjuk till att man söker läkare och tiden från provtagning till positivt resultat, gör att det ofta inte finns livsmedel kvar att ta prover av när man väl har listat ut var smittkällan finns.

Två stora utbrott av salmonella i Sverige har också renderat några fall i vårt län. Det ena orsakades sannolikt av alfaalfagroddar kontaminerade med Salmonella stanley. Det andra, där mer än 130 personer insjuknade, orsakades troligen av importerad babyspenat (Salmonella java). Babyspenat är spenat som skördas tidigt och äts som sallad.

Smittspårningsboken

Nu är den äntligen här - Socialstyrelsens handbok om "Smittspårning vid sexuellt överförbara sjukdomar". Handboken har tagits fram som ett stöd för personal som arbetar med smittspårning. Här kan man bl a hitta fakta om sexuellt överförbara infektioner, beskrivning av tillvägagångssätt vid smittspårning, dokumentation och lagstiftning.

Handboken beställs enklast via Socialstyrelsens hemsida www.socialstyrelsen.se Klicka på "Publikationer" och ange artikelnumret 2007-101-2. (ISBN: 978-91-85482-91-7). Boken kostar 74:-. Den kan också laddas ner som pdf-fil från hemsidan.

Bodil Petersén
Smittskyddssköterska

Hygiensköterskan har ordet

Hygienarbetet går vidare, hygienfrågorna är mer aktuella än någonsin, Socialstyrelsen har utarbetat en föreskrift om basala hygienrutiner som nu ligger ute på remiss. Vidare anser socialstyrelsen att en vårdrelaterad infektion är en avvikelse, även om den inte är allvarlig och/eller går att påvisa att den orsakats av bristande hygienrutiner. Alla avvikelser ska registreras. En systematisk registrering är ett viktigt verktyg för egenkontroll och förbättrings arbete. Arbeta pågår både här i Dalarna och ute i landet för att hitta bra registreringssystem.

Akutmottagningen i Falun gör en storsatsning nu i höst med en grundutbildning till all personal i basala hygienrutiner. Nolltolerans kommer i fortsättningen att gälla mot smyckes användning. Fyra stycken hygienombud är utsedda och de har gått en specialutbildning i vårdhygien, de kommer nu att arbeta aktivt med hygienfrågor på mottagningen.

Nytt angående sophantering, fraktionen orent glas har upphört. Blodfyllda provtagningsrör, SR-rör o.s.v. ska hädan efter kastas i smittförande avfall/kliniskt avfall läggs i gula boxarna. Vid risk för att innehållet rinner ut i boxen, lägg en absorbentplatta i botten. Autoklaven på Falu lasarett är ur funktion och avfallet skickas nu till Uppsala till förbränning. Fyllda blodpåsar efter blodtappningar läggs även de i gula boxarna, de går inte längre som brännbart.

ESBL- bildande E-coli och Klebsiella är ett ökande problem i Sverige och även Dalarna ligger ganska högt upp i statistiken över positiva laboratoriefynd. Vi har ungefär lika många fall som storstadsregionerna. Vårdhygien har jobbat fram ett dokument som heter "Handläggning av patient med ESBL- bildande bakterier" som inom kort kommer att vara tillgängligt på vår hemsida. Vi har också utarbetat en broschyr som just nu ligger i tryck och som är riktad till patienter och anhöriga som drabbats av ESBL.

Riktlinjerna för MRSA-screening gällande patient har ändrats. De patienter som ska screenas är de som det senaste halvåret varit inlagda på sjukhus, vårdhem eller fått sjukvårdande behandling i öppenvård utanför Sverige. (Stockholm och Östergötland är borttaget) Med sjukvårdande behandling menas såromläggning, sutur av sår, insättande av perifer venkateter eller urinkateter, men inte t ex blodprovstagning, blodtrycksmätning eller läkarkontroll.

Marianne Janson
Hygiensjuksköterska

Presentation av Vårdhygiens nya hygiensköterska

Jag heter Annica Blomkvist och är sedan 1 maj 2007 anställd som ny hygiensjuksköterska på Smittskyddsenheten i Dalarna. Därmed är vi nu totalt två stycken hygiensjuksköterskor i länet.

Mina sjuksköterskestudier avslutades i Falun 1997 och jag började därefter att arbeta på Infektionsavdelning 54 på Falu lasarett. Under åren 2001-2003 vidareutbildade jag mig till distriktssköterska. Efter vidareutbildningen återgick jag dock till arbetet som sjuksköterska på Infektionskliniken. Mitt intresse för infektionssjukvården och trivseln på avdelningen var avgörande faktorer för detta beslut. I nio år kom jag att arbeta på avdelning 54 och under dessa år fick jag också möjligheten att ytterligare studera inom ämnet infektionssjukvård och infektionssjukdomar.

Nu har jag fått chansen att arbeta med vårdhygien och jag ser med stor tillförsikt fram emot att få arbeta inom detta spännande och högaktuella arbetsområde. Samtidigt vill jag tacka all den underbara personal på Infektionskliniken för de år som jag har fått förmånen att arbeta tillsammans med er.

Annica Blomkvist
Hygiensjuksköterska

**Vi på Smittskydd/Vårdhygien hälsar
Annica varmt välkommen till oss!**

Hygienombud – Ni har väl inte glömt att anmäla er till höstens hygienkonferens! Gå in på vår hemsida, www.ltdalarna.se/smittydd för mer information om tider och dagar.

En liten påminnelse till alla som smittskyddsanmäler.

Då och då får vi kopior på smittskyddsanmälningar skickade till oss från Smittskyddsinstitutet, som har kommit från någon vårdenhet här i Dalarna. Tidigare var det ju så att kopior skulle skickas till Smittskyddsinstitutet samt även i vissa fall, till miljökontor.

Sedan vi införde SmiNet i Dalarna så behöver man inte skicka några kopior till vare sig Smittskyddsinstitutet eller Miljökontor, eftersom SmiNet är en gemensam databas som gör att Smittskyddsinstitutet kan se alla smittskyddsanmälningar direkt i SmiNet. Vad gäller miljökontor så underrättar vi på Smittskyddsgruppen i Dalarna berörda kontor, i de fall vi anser det nödvändigt.

Att logga in sig på SmiNet när man smittskyddsanmäler är att föredra eftersom det är endast då som anmälningarna skickas direkt in i databasen elektroniskt.

Om Ni saknar eller glömt Ert lösenord, kontakta Smittskyddsgruppen på tfn 023-49 07 85, så hjälper vi gärna till.

Pia Haqwinzon
sekr

Vill du hellre få denna tidning på mailen?

I så fall, kontakta Pia på 023-49 07 85 eller pia.haqvinsson@ltdalarna.se